

УПРЯСВх № 385/16, 11.2015г.

РЕЦЕНЗИЯ

**за официална защита на дисертация
за придобиване на образователната и научната степен “Доктор” по
научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и
спортната тренировка, (вкл. Методика на лечебната физкултура)”
професионално направление 7.6 „Спорт”.**

ТЕМА: „ИЗПРЕВАРВАЩА МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕ В ХУДОЖЕСТВЕНАТА ГИМНАСТИКА”

Докторант: гл. ас. Даниела Велчева, катедра „Гимнастика”

Научен ръководител: проф. Бонка Димитрова, д-р, катедра „Гимнастика”

Рецензент: доц. Гюрка Ганчева, д-р, катедра “Гимнастика”

Представената за рецензия дисертация е с интересна тематика, а именно да се предложи изпреварваща методика на обучение на упражненията с уред в художествената гимнастика, защото играта с уреди е основната отличителна черта на тази дисциплина и е белег на нейната уникалност.

Докторантката Даниела Велчева представя един завършен труд, като прави опит да създаде методика на обучение на упражненията с уред, да обогати специфичната теоретична основа на играта с уреди и да оптимизира процеса на обучение, като го постави на научна основа.

Като цяло той е оформен съобразно изискванията за подобна научна разработка – достатъчен обем, добро стилово и граматично оформление, подходяща математико-статистическа обработка на изследователските данни, много добро онагледяване, богат специализиран набор от литературни източници.

Казаното по-горе намира израз в следното:

- цялостен обем – 202 страници, включващи 13 страници библиография и 38 страници приложения.

- таблично онагледяване – 11 таблици;

- графично онагледяване – 43 фигури;

- приложения – 9 броя;

- литературни източници – 158 източника, от които 148 на кирилица и 10 на латиница.

Дисертацията е структурирана в 4 основни глави.

Уводът на дисертационния труд ни въвежда в същността на проблематиката, касаеща знанията за използването на критерии за изпълнителско майсторство в художествената гимнастика.

I^{-ва} глава – Литературен обзор и постановка на проблема - структурирана е в 6 части.

I.1. Обща характеристика и тенденции в художествената гимнастика – представена е аргументирана характеристика на съвременната художествена гимнастика. Тенденциите в развитието ѝ като спорт от официалната програма на Олимпийските игри са разгледани в основните им компоненти – повишен ръст на трудност на състезателните съчетания, увеличение на обема на тренировъчна работа, на състезателните дни в годишния състезателен цикъл, на конкуренцията в световен мащаб и подобряване на квалификацията на треньори и съдии.

I.2. Спортна тренировка – общи основи на обучението по художествена гимнастика – разгледани са компонентите на спортната тренировка, като е обърнато специално внимание на специфичните за художествената гимнастика показатели – усъвършенстване на комбинациите от упражнения, хореографската подготовка, играта с уреди и музикално-двигателната подготовка.

I.3. Характеристика на формиране на двигателни навици в процеса на спортна подготовка в художествената гимнастика – изяснени са специфичните за художествената гимнастика моменти при формирането на двигателните навици, като е отчетена тяхната координационна сложност, свързана и с използването на различни упражнения с уреди.

I.4. Техническа същност на основните групи упражнения с уредите в художествената гимнастика – представени са изчерпателни описания на уредите в художествената гимнастика. Цитираната класификация на упражненията с отделните уреди се отличава с изключителна си прецизност, като се базира на общи признаци и групирани по видове, според ТК/ХГ към ФИГ.

I.5. Методи на спортна подготовка – методът на програмиране е изяснен с примери от неговото прилагане в много спортни дисциплини. Обоснована е възможността той да бъде приложен успешно в художествената гимнастика при обучението на упражненията с уреди.

I.6. Физическа подготовка. Координационни способности.

Изяснени са с вещина проблемите на физическата подготовка и в частност развитието и усъвършенстването на координационните способности на гимнастичките. Авторката се опира на мненията на специалисти от водещите школи в съвременната художествена гимнастика, публикувани в последните четири години.

Литературната обосновка на проблема показва много сериозна теоретична подготовка от страна на докторанта. Анализът на литературните източници е подкрепен с богат доказателствен материал. Откроява се личното отношение на Даниела Велчева при представянето на различните възгледи, което подчертава както сериозното ѝ отношение към проблематиката на труда, така и нейните богати познания в това отношение.

Хипотеза:

Въз основа на направения анализ по литературни данни е формулирана работната хипотеза, която разкрива очакванията на автора, че при подреждането на упражненията от основните технически групи с уреди в логически свързани системи ще се постигне по-голяма вариативност при композирането на състезателните съчетания.

II^{-ра} глава – Цел, задачи, организация и методика на изследването.

Целта е конкретна и точно поставена.

Задачите са 5 и са представени в ясен и изчерпателен вид.

Организацията на изследването е подредена в три етапа и дава точна информация за дейностите по:

- предварителния и основен експеримент,
- поетапното създаване на изпреварващата методика,
- подготовката на примерните технологични карти,
- изготвянето на блок-схема за смесено програмиране на възможните комбинации от упражненията с уреди

Методите на изследването са подробно описани и позволяват постигането на поставените цел и задачи.

Използваната тестова батерия (модификация по И. Ванков и програма на БФХГ) съдържа 14 упражнения. Включените упражнения, критериите за изпълнение и оценъчната таблица са в унисон с най-съвременните схващания за играта с уред в художествената гимнастика.

Предложените технологични карти са нов момент в методиката на обучение на упражненията с уред. Съдържат в себе си новаторски елементи, изключителна практическа приложимост и задоволяват необходимостта от такива помагала при занимания с всички възрастови групи – при по-малките гимнастички да подпомогнат процеса на обучение, а при по-големите да подпомогнат комбинирането на упражненията с уред като готови формули за състезателните съчетания. Идеята чрез натрупване на повече упражнения да се пести време в съчетанията е един от основните проблеми на композирането на съчетанията в последните два олимпийски цикъла. Разглежданият труд предлага добър начин за решаване на този проблем и е с изключителен принос в теорията и практиката на съвременната художествена гимнастика в момент, в който дисциплината е достигнала таван в насищането на нови виждания и определено страда от липса на нови идеи за развитие.

Статистическите методи на изследването са представени в конкретен, ясен и изчерпателен вид и позволяват постигането на поставените цел и задачи.

III^{-та} глава – Анализ на резултатите.

Анализът е структуриран в шест части на базата на резултатите от проведените педагогически експерименти.

Проведените изследвания по време на предварителните експерименти са база за развитие и усъвършенстване на предложената методика. Установени са броят на

упражненията, изпълнени в съчетанията на гимнастичките, според принадлежността им към съответна структурна група, а също така и броя на комбинациите от упражнения. Използваните математико-статистически методи – (вариационен анализ, t-критерий на Стюдънт и метода на сигмалните отклонения) са адекватни и с висока гаранционна вероятност е доказано предимството на предложената методика в следните аспекти:

- изпълнение на по-голям брой упражнения в съчетанията,
- изпълнение на по-голям брой упражнения за единица време.
- логично свързване на упражненията в единна комбинация,
- по-високи оценки за изпълнение, според критериите на състезателния правилник,
- уменията на гимнастичките да боравят с богат набор от упражнения

IV^{-та} глава – Изводи и препоръки.

Направените изводи са коректни, произтичат непосредствено от направеното изследване. Препоръките произлизат от анализа на резултатите и дават насоки за по-нататъшно разширяване и продължаване на изследването на така представената проблематика.

Заклучение:

Представената за рецензия дисертация определено се стреми към извеждане на обективни критерии за комбиниране на упражненията с уреди. Избраната насока е трудна, новаторска и цели да разчупи рамките на традиционните схващания за обучението в художествената гимнастика.

Представен е труд, завършен по съдържание и оформление. Докторантът демонстрира сериозни познания и умения при изследването и интерпретирането на изследователските данни.

Резултатите от предложената изпреварваща методика дават своите резултати в практиката. Първите изследвани лица, обучени по тази програма, изпълняват упражнения и комбинации от упражнения в своите съчетания и понастоящем са спечелили световна титла при ансамблите, множество призови класирания на състезания от най-висок ранг и квота за участие на Олимпийските игри през 2016 година.

Авторефератът към дисертационния труд отговаря на изискванията.

Изхождайки от всичко изложено до тук предлагам на членовете на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор” на докторантката Даниела Релчева

09.11.2015 г.

гр. София

Рецензент:.....
(доц. Гюлка Ганчева, д-р)